

משפט חוקתי		שם הקורס/ים	
99-204-01		מס' הקורס	
ד"ר איתי בר-סימן-טוב		שם המרצה	
מועד א'	סמסטר ב'	תשפ"א	שנה, סמסטר, מועד
שעתיים ועשר דקות		משך הבחינה	
נא לשים לב למגבלת המילים. אין לחרוג ממגבלת המילים.		מגבלת מילים	
המבחן בחומר פתוח. מותר להשתמש בכל חומר עזר שהודפס מראש וכן מותר להשתמש בדפי טיוטה. למען הסר ספק, אין להשתמש בחומרים שלא הוכנו והודפסו על ידך מראש.		חומר עזר; מותר / אסור / נספחים	
את המבחן יש לפתור לבד ובאופן עצמאי לחלוטין. אין ליצור קשר עם אחרים/ות בזמן המבחן. סריקה מותרת רק למי שקיבלו אישור מיוחד מראש ממדור תמיכה והנגשה; לשאר הסטודנטים/ות הסריקה אסורה. אנא קראו את השאלות וחשבו עליהן לפני שאתם/ן מתחילים/ות לכתוב את התשובה. הקפידו להפריד עיקר מטפל ולכתוב לעניין. נא לנמק את התשובות, תוך הסתמכות על חומרי הקריאה והטיעונים שנלמדו בשיעור.		הנחיות נוספות	

שאלה 1: 100% (עד 2,000 מילים)

הניחו שהכנסת קיבלה את חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"א-2021, המורה:

מטרת החוק

1 מטרתו של חוק זה היא להגן על ביטחון המדינה ועל הביטחון התעסוקתי של אזרחי המדינה.

הגבלת אזרחות ושיבה בישראל

2 בתקופת תוקפו של חוק זה, על אף האמור בכל דין, שר הפנים לא יעניק אזרחות לפי חוק האזרחות ולא ייתן רישיון לישיבה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל לאדם שאינו עונה לסייגים בסעיף 4.

הגבלת תעסוקה בישראל

3 בתקופת תוקפו של חוק זה, על אף האמור בכל דין, אין להעסיק בכל משרה או עבודה אדם שאינו אזרח או תושב ישראל או עונה לסייגים בסעיף 4; המעסיק אדם בניגוד לאמור בסעיף זה - דינו עד 7 שנות מאסר.

סייגים

4 חוק זה לא יחול על:

(א) אדם הזכאי לקבל אזרחות או תושבות מכוח חוק השבות; או

(ב) אדם שנישא לאזרחית ישראל יהודייה, ובלבד שהוא אזרח המדינות הבאות: ארצות הברית, צרפת, קנדה, בריטניה, ארגנטינה, רוסיה, גרמניה או אוסטרליה; או

(ג) אדם ששר הפנים החליט, מסיבות הומניטריות מיוחדות שיירשמו, לפטור אותו מתחולת חוק זה; ובלבד שהתקבלה חוות דעת של שירות הביטחון הכללי, שלפיה לא נשקף מאדם זה כל סיכון ביטחוני.

תוקף

5 (א) חוק זה יהיה תקף למשך ארבע שנים מיום חקיקתו.

(ב) חוק זה יהיה תקף על אף האמור בחוק-יסוד: חופש העיסוק.

בדברי ההסבר לחוק נאמר שמטרתו העיקרית של החוק היא ביטחונית: למנוע מאנשים להיכנס לישראל ולנצל את מעמדם כתושבים או אזרחים כדי לפגוע במדינת ישראל. עוד נאמר שתכליתו המשנית היא להבטיח שלא יילקחו משרות ומקומות עבודה מאזרחיה ותושביה של המדינה; צורך שהפך לחשוב במיוחד לאור האבטלה הגואה בעקבות הקורונה.

בעת הדיונים בהליכי חקיקת החוק נשאל ראש השב"כ האם יש אינדיקציות קונקרטיות לאיום ממשי שאנשים ממדינות שאינן מנויות בסעיף 4 מבקשים להגר לישראל על מנת לפגוע במדינה או לבצע פיגועי טרור. ראש השב"כ השיב שאין אינדיקציות קונקרטיות לאיום ממשי כזה, לפחות לא לגבי כל המדינות שאינן מנויות בסעיף 4. מצד שני, הבהיר ראש השב"כ שגם אי אפשר לשלול את האיום הזה, והוסיף: "הכי בטוח זה למנוע מכל מי שאינו אזרח או תושב להיכנס לישראל ולהתאזרח בה. הסכמנו להתפשר על הביטחון בכך שהכרנו בסייגים בסעיף 4. לפחות, אולי זו לא סכנה חמורה מדי לביטחון, כי אפשר להניח שיהודי שבחר לעלות לישראל או מי שהתאהב ביהודייה ובא ממדינה מתקדמת ונאורה, שבה יש קהילה יהודית גדולה, הוא כנראה לא טרוריסט שונא ישראל". שר התפוצות הוסיף: "החוק הזה הוא מצוין. לא סתם בחרנו את הארצות שמנויות בסעיף 4: אלה המדינות בהן יש את הקהילות היהודיות הגדולות ביותר בעולם, ולצערנו, בהרבה מהן, גם אחוז מתבוללים גדול. החוק הזה יחזיר אותם לעם ישראל בארץ ישראל. הרי אם האמא יהודייה, ילדיהם יהיו יהודים. באמצעות החוק אנחנו מרוויחים פעמיים: גם מונעים גידול של אוכלוסייה לא-יהודית וגם מעודדים גידול של אוכלוסייה יהודית. זה חוק ציוני מהמעלה הראשונה".

מנגד, זכה החוק לביקורות חריפות מהאופוזיציה. חברי כנסת מסוימים טענו כי "מדובר בחוק גזעני שנועד לפגוע באזרחים לא יהודים. זה כתם לספר החוקים שלא היה מתקבל בשום מדינה דמוקרטית"; אחרים טענו ש"זה חוק לייבוא אשכנזים שחוקקו שונאי מזרחים"; ואילו אחרים טענו ש"החוק לא מגן מספיק על הביטחון ומקריב את ביטחון המדינה בשביל כל מיני שיקולים אחרים".

בסופו של דבר, החוק התקבל בשלוש קריאות ברוב של 61 חברי כנסת.

הניחו שיום לאחר חקיקת החוק הגישה עמותה בשם "אהבה ללא גבולות" עתירה לבג"ץ בדרישה לפסילת החוק. דונו בכל הטענות הרלבנטיות שיוכלו להעלות הצדדים השונים.

-- סוף הבחינה --

תשובה

ראשית לביהמ"ש עומדת הסמכות לדון בעתירה לפי סעיף 15(ג); (ד) לחוק יסוד (להלן: "חוי") השפיטה.

בתיבת נבחן החל העתירה עומדת בעילות הסף, המהוות כלי בידי ביהמ"ש למנוע עומס והצפת בתי המשפט, כמו גם מנגנון לריסון אקטיביזם שיפוטי.

זכות העמידה

העותרים במקרה דנן, הם עמותת "אהבה ללא גבולות", אשר לא מצויין בפרטי המקרה מה תפקידם, וליפכך המדינה תטען כי אין לעותרים לא נוצרה פגיעה ישירה כתוצאה מן החוק ואין להם אינטרס ממשי וישיר המקנה להם את הזכות לעתור (**הר שמש**), כמו כן היה עליהם להביא מישהו שנפגע ישירות מחיקוק החוק ונראה שאין כזה בנמצא (**עיר עמים**). מנגד, יטענו העותרים כי לפי **שמגר באלוני**, כאשר העתירה נושאת אופי ציבורי בעל נגיעה ישירה לקיומו של שלטון החוק, והפגיעה היא בעלת אופי חוקתי, הם יוכלו לעתור על אף שלא הוכח אינטרס ממשי וישיר, כך גם לפי השופט אלון באלוני, אשר סבר כי במקרה חריג בעל אופי חוקתי מובהק הפוגע בציפור נפשה של המשטר הדמוקרטי ניתן לעתור אף אם לא עלה בידו של העותר להוכיח כי יש לו אינטרס ממשי וישיר, וכאן לטענת העותרים מדובר בפגיעה חמורה בשוויון, בחופש התנועה ובחופש העיסוק, אשר הינם נושאים בעלי אופי חוקתי מובהק הפוגעים פגיעה קשה בעקרונות הדמוקרטיים.

+7

לעומת זאת המדינה תטען כי לפי השופטת **פרוקצ'ה בבגץ לירן**, כאשר יש נפגע ממשי וישיר אשר איננו עותר לא ניתן לקבל את העתירה, ובמקרה דנן, לטענת המדינה העותרים ככל הידוע, יושבים בארצנו, לא נשללה אזרחותם, ולא נפגע משלח ידם, ולכן לא עומדת להם הזכות לעתור במקרה דנן. אך העותרים ישיבו מנגד, כי בדבריה של השופטת פרוקצ'ה באותו עניין, היא הוסיפה חריג לחריג, אשר לפיו, אם הסוגייה היא בעלת חשיבות חוקתית מן המעלה הראשונה, ניתן לעתור אף בלי שהוכח אינטרס ממשי וישיר, ולטענת העותרים, אלא פני הדברים בנידון, ובשל הפגיעה החמורה בעקרונות השלטון הדמוקרטי, הם מיהרו להגיש את העתירה.

שפיטות

המדינה תטען כי אמנם לפי השופט **ברק ברסלר**, "הכל שפיט" מבחינה נורמטיבית, אך לא הכל שפיט מבחינה מוסדית, ומקום בו יש חשש שמדובר בסוגייה בעל אופי פוליטי מובהק, אין מקום לשופטים לדון בסוגייה, לא מפני שהם לא אובייקטיביים, אלא מפני חשש שהדבר יביא לפגיעה באמון הציבור, בנוסף לדעת **אלון בז'רז'בסקי** לא הכל שפיט נורמטיבית, ועל ביהמ"ש יש לדעת את מקומו לאור עיקרון הפרדת הרשויות. במקרה המדובר יש נגיעה בעניינים בטחוניים מובהקים, ולכן לטענת המדינה, אין כל מקום לביהמ"ש להתערב בנושא (**הס**). כמו כן סוגייה שלכאורה מפלה ציבור מסוים, היא שאלה חברתית הניתנת לשיקול דעת מדיני בלבד (**רזבוזוב**).

העותרים מצידם ישיבו, שלפי השופט **ברק בז'רז'בסקי** וברלסר, הכל שפיט מבחינה נורמטיבית, ותפקידו של ביהמ"ש כחלק מעיקרון הפרדת הרשויות, הוא להוות כמערכת של איזונים ובלמים, ולפרש את החוק, ולכן כאשר הרשות המחוקקת, מחוקקת חוק שאינו חוקתי ופוגע פגיעה בעקרונות מהותיים במדינה דמוקרטית, על ביהמ"ש לדון בסוגיה.

בשלות

לטענת המדינה, העובדה כי העתירה הוגשה יום בלבד לאחר חיקוקו של החוק, מראה כי העתירה אינה בשלה בשל היעדרה של תשתית עובדתית, (**בוגרי התיכון הערבי**), החוק טרם יושם ונאכף ולכן אין בשלות לעתירה (**ריבלין, איגוד הנאמנים**). כמו כן, כאשר אנו רוצים לבחון את עילת הבשלות, לפי הנשיא **גרונס באורי סבח** ישנם שני מבחנים: 1. האם יש צורך בתשתית עובדתית קונקרטית על מנת להכירע בנושא? כאשר לטענת המדינה נראה כי התשובה היא חיובית, וכאמור במקרה דנן אין כל תשתית עובדתית לאור הגשתה של העתירה יום בלבד לאחר חיקוקו של החוק. 2. יש לבחון את טיבה ועוצמתה של הפגיעה באינטרס המוגן העלולה לקרות ע"י יישום החוק, כאשר לטענת המדינה, אין כאן פגיעה שכזו, ואם יש הרי שהיא מוצדקת לאור המטרה להביא לביטחון המדינה, ולשיקום הכלכלה והתעסוקה בישראל.

מנגד, יטענו העותרים כי לפי השופטת נאור בבוגרי התיכון הערבי, ישנו חריג, כאשר במקרים בהם העותר ימתין זמן רב הדבר יביא לפגיעה חמורה ויגבה ממנו מחיר כבד, יש לדון אף ללא תשתית עובדתית (**ג'ובראן, אורי סבח**) אך המדינה תטען שלעותרים בוודאי לא תיגרם פגיעה, מאחר ואין להם בכלל אינטרס ממשי לעניין, העותרים יטענו לקיומו של "אפקט מצנן", שכן העונש המוגזם בדמות 7 שנים מאסר על מי שמעסיק אדם שאינו עונה לסייגים האמורים בחוק, יגרום לכך שרבים ימנעו בכלל מלתור אחר עובדים, ותיגרם להם פגיעה ישירה במשלח ידם, ובמקרה כזה מדובר בחריג אפילו לשיטתו של גרונס, ויש לדון בעתירה.

+7

המדינה תטען, כי לפי ג'ובראן באורי סבח, וחיות בדגנץ התנועה למען איכות השלטון - מדובר באי מיצוי הליכים, היה על העותרים לפעול בפנייה לרשות מוסמכת לפני הגשת העתירה בחיפזון שכזה, ולכן העתירה לא בשלה.

בנוסף ניתן להתייחס אף לגישת ה"בשלות החלקית" (**הנדל, סבח**) אשר לדידו, במידה ויש מסוימים, ניתן לדון רק בחלק מהחוק, במקרה דנן למשל בעניין האפקט המצנן לגבי העונש החמור שיביא כבר עכשיו לפגיעה בחופש העיסוק, ואילו חלקים אחרים בחוק יכולים להידחות בשל בשלות עד אשר תהיה לגביהם תשתית עובדתית מספקת.

בשלב זה, ניגש לביקורת השיפוטית חוקתית סובסטנטיבית (לעניין תוכן החוק) לפי תורת 3 השלבים: 1. האם הזכות נפגעה? 2. חוקתיות הפגיעה. 3. תוצאת הפגיעה (סעד, שלא נדון בו במקרה דנן).

לפני שניגש לשלבים עצמם, נאמר כי נראה שבמקרה דנן לא מדובר בשינוי, שכן אין כאן סטייה מנורמה חוקתית קיימת ושינוי שלה, אלא נראה כי מדובר בפגיעה בעקרונות חוקתיים.

שלב ראשון: האם הזכות נפגעה? (4 מבחני משנה)

א. האם קיימת זכות?

+8

נראה כי במקרה דנן העותרים יטענו כי הזכויות שנפגעות הן הזכות לחופש העיסוק, אשר הינה זכות חוקתית, ומעורבת בסעיף 3 לחוק יסוד חופש העיסוק, כמו גם הזכות לחופש התנועה לפי סעיף 6 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, בנוסף יש גם פגיעה בקניינו של אדם המעוגנת בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו בסעיף 3 (זכות שלילית) אין לפגוע בה, כמו גם הזכות לחיי משפחה הנגזרת מחוק יסוד כבוד האדם וחירותו (ברק, עדאלה), ואף בזכות לשוויון, שאינה מנויה בחוק היסוד, בשל ההפליה בין סוגי

האנשים אשר רשאים להתיישב. לטענת העותרים מכוח זכות שלילית עומדת גם זכות חיובית (מטה הרוב ; אדוארדו) ולכן על המדינה לאפשר תעסוקה לאלו שעלולים להיפגע, כמו גם לאפשר להם לנוע מישראל ולישראל במקרה זה.

ב. האם הזכות מעוגנת בחוק יסוד?

הזכות לחופש העיסוק כפי שפורט לעיל, כמו גם הזכות לחופש התנועה, והזכות לקניין, בנוסף לטענת העותרים, גם הזכות לשוויון הינה חוקתית, על אף שהיא לא מנויה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, זאת מפני שלפי גישת הביניים של ברק בבגת התנועה לאיכות השלטון, יש כאן קשר הדוק לפגיעה בכבוד האדם בשל ההפליה אשר החוק הנידון גורם, כך גם לפי הגישה המרחיבה (אדם טבע ודין), שאמנם לא נפסקה להלכה, אך ניתן לראות לפיה את הזכות לשוויון כזכות חוקתית. מנגד, המדינה תטען כי לפי הגישה המצמצמת (דורנר, אליס מילר) הזכות לשוויון תחשב כזכות חוקתית רק מקום שחוסר השוויון יעלה עד לכדי השפלה וביזוי, שלא מתקיימים לטענתן במקרה דנן. בנוסף, הזכות לחיי משפחה, נגזרת גם היא מחוק יסוד כבוד האדם וחירותו לפי עדאלה.

ג. היקף הזכות:

לטענת העותרים, לפי גישת **ברק בבגץ עדאלה**, חוק האזרחות נוגע בהיקף הזכות לשוויון, שכן הוא מפלה בין סוגי מוצא שונים - מה שונה דינו של בן זוג אשר מוצאו אוסטרלי מדינו של בן זוג ממוצא תוניסאי? שאלה זו מקבלת משנה תוקף כאשר מדובר בבני זוג שאינם יהודיים דווקא וזכאים לכך מחוק השבות, מה שמדיגש את גודל ההפליה. בנוסף, לטענתם הפגיעה בחופש העיסוק ובקניין לא עומדת אפילו במבחנים של **גרוניס במפיצי הסיגריות**, שכן לטענתם, לא מדובר פה בשלילה חלקית של משלח היד, אלא במניעה מוחלטת כתוצאה מהאפקט המצנן שעונש של 7 שנים מטיל על כל שומעיו. המדינה מנגד תטען, כי לפי **גרוניס בשטנר ובמפיצי הסיגריות** - לא מדובר כאן במניעה מוחלטת של קניין או חופש עיסוק, ואין כל חשש לאפקט מצנן, מדובר רק בצמצום האופציות, ולכן זה לא נוגע להיקף הזכות, וכי ניתן כבר בשלב זה, לדון בכך שהעתירה לא גורמת פגיעה חוקתית, על מנת למנוע הצפת בתי משפט ולהרחיב יתר על המידה את היקף התביעות. כמו כן, לפי **חשין בעדאלה** מאחר ומדובר בשיקול בטחוני, ובבני זוג שאינם בהכרח אזרחי הארץ, על אף שהזכות למשפחה הינה חוקתית, הפגיעה במקרה דנן הינה מחוץ להיקף הזכות, ולכן היא חוקתית. אף הזכות לחופש התנועה הינה מחוץ להיקף לטענת המדינה, שכן סעיף 6 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, עוסק רק באזרחים ישראלים, אשר להם נתונה הזכות.

ד. האם החוק פוגע בזכות?

לטענת המדינה, לפי ברק בעמותת מחויבות לשלון וצדק חברתי, אף אם החוק נגע כאן בהיקף הזכות, נראה שאין כאן פגיעה ממשית בזכויות המנויות, ועל העותרים מוטלת חובת ההוכחה כי אכן נגמרה פגיעה שכזו, מה שיקשה עליהם לאור המחסור בתשתית עובדתית ובנפגעים כלשהם. בנוסף, לפי **גרוניס במפיצי הסיגריות**, גם אם נוצרה כאן פגיעה בהיקף הזכות לקניין וחופש העיסוק של אלה הטוענים כי החוק פוגע בהם מפני שלא יוכלו להעסיק אדם שלא יעמוד בסייגים - אין בטענה זו ממש, שכן החוק לא פוגע בהם, הם יכולים להעסיק מישהו אחר במקום בנקל. בנוסף, לפי **חשין בעדאלה**, גם אם הייתה פגיעה בשוויון ובזכות למשפחה בהיקף הזכות, הרי שלא מדובר באזרחים ישראלים ולכן אין כאן פגיעה ממשית, מפני שהזכות לא עומדת להם ממילא.

העותרים יטענו, כי אף לפי דורנר בבגץ עמותת מחויבות לשלום, על המדינה להראות כי להוכיח כי החוק לא פוגע, ונראה כי אין צורך בתשתית עובדתית, מקום בו הפגיעה כל כך ברורה ולא חוקתית.

שלב שני: חוקתיות הפגיעה

על מנת לראות שהפגיעה שנוצרה ע"י החוק הינה חוקתית, נבחן את הדברים לאור פסקת ההגבלה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו בסעיף 8, כמו גם פסקת ההגבלה לפי סעיף 4 לחוק יסוד חופש העיסוק, ופסקת ההתגברות בסעיף 8 לחוק יסוד חופש העיסוק.

תנאי פסקת ההגבלה: 1. בחוק 2. ההולם את ערכיה של מדינת ישראל כיהודית ודמוקרטית 3. נועד לתכלית ראויה. 4. במידה שאינה עולה על הנדרש

1. בחוק - לכאורה עומד בתנאי, שכן מדובר בחוק שנוצר בחקיקה ראשית, לפי בייניש בבגץ המפקד הלאומי, הדרישה היא כי החוק יהיה כללי, פומבי ויש וחסר עמימות, אך לטענת העותרים הוא לא עומד בתנאי של היעדר שרירותיות, לא ייתכן שבן זוג אוסטרלי יוכל להיגע לחיות עם בן זוגו, אך תוניסאי לדוגמה לא יוכל.

2. רכיב ההלימה - לפי אדמונד לוי בגלאון, מדינת ישראל היא יהודית מה שמבטא בעיקר לאומיות וציוניות, ודמוקרטית, אשר לפי עיקרון זה, יש חשיבות לשמירה על ערכי דמוקרטיים כגון שוויון, אשר לפי העותרים ערכים אלה נפגעים במקרה דנן בצורה קשה, אך לטענת המדינה, לפי ג'ובראן בגלאון, אין זה מקומו של ביהמ"ש לפרש את רכיב ההלימה, ויש לתת דגש על המדיניות, כמו כן החוק שם לנגד עיניו את חשיבות קדושת החיים ומטרות ציוניות של עידוד עלייה, גידול דמוגרפי ופריחת הכלכלה.

3. תכלית ראויה - לפי דברי ההסבר לחוק, התכלית הדומיננטית היא בטחון חיי האזרחים, ואילו התכלית המשנית היא תעסוקת האזרחים, לפי המדינה אף לפי גישת חיות בסילוואד, יש לבכר את התכלית הדומיננטית של החוק, כאן נאמר מפורשות מהי התכלית, ואין לנו תכלית חשובה יותר משמיר על בטחון וחיי הציבור, ולכן יש לראות את חשיבות התכלית הדומיננטית, כך שגם אם התכלית של חופש העיסוק אינה מוצדקת, החוק חוקתי לאור התכלית העיקרית של קדושת החיים. העותרים יטענו שהתכלית לא מוצדקת, שכן לדברי ראש השב"כ לא קיימת כלל אינדיקציה לסיכון בטחוני. כמו כן, מדובר בחוק גזעני ומפלה, אשר אין לו מקום במדינה דמוקרטית.

4. מידתיות - 3 מבחני משנה:

מבחן הקשר הרציונלי - האם האמצעי שנבחר יכול להביא להגשמת התכלית? לפי המדינה החוק אמנם מרתיע אך יביא לשקט ביטחוני ושגשוג תעסוקתי, ואילו לטענת העותרים, שבע שנים הוא עונש לא מידתי שלפי ארבל באדם לא מתאים, על אף שהוא יכול להביא להגשמת התכלית.

אמצעי שפגיעתו פחותה - מבחן הסולם, יש לעצור בשלב הנמוך ביותר בסולם, לטענת העותרים ברור לכל שעונש של 7 שנים לא עומד במבחן זה, ניתן לאיים בסנקציה כלכלית שתהא הרבה יותר מידתית מסנקציה פלילית. לטענת המדינה לא נעשה פה הסר גורף, אלא בדיקה אינדידואלית לפי מידע מודעיני, ולכן זה מידתי (עדאלה ; חסן).

במובן הצר - לטענת העותרים, לפי ארבל באדם, עונש כזה של שבע שנים מביא ליותר נזק מתועלת ולא מידתי, לטענת המדינה הם נהגו כמו ברק בבית סדיק, בכך שניסו לצמצם את הפגיעה, והבחינו בין סוגי מוצא שונים ע"י מידע מודיעיני, ולפי ראש השב"כ התפשרו על הביטחון כדי לפגוע כמה שפחות.

פסקת ההתגברות:

לטענת המדינה, החוק עומד בסעיף 8 לחו"י חופש העיסוק, הוא מוגבל בתקופה של 4 שנים, נכתב כי הוא תקף על אף האמור בחוק יסוד חופש העיסוק, והוא התקבל בתוך של 61 קולות כנדרש לפי סעיף השריון, (7), לטענת העותרים החוק לא עומד בשלושת המבחנים של ברק במישראל: הפגיעה בחופש העיסוק איננה העיקרית, הפגיעה בזכויות החארות אינה תוצאת לוואי בלבד לפגיעה בחופש העיסוק, אלא להיפך, ובנוסף יש פגיעה ממשית בזכויות לשוויון ומשפחה, ואם כבר חופש העיסוק והקניין הם נלוות לה. בנוסף יטענו העותרים כי החוק לא ציין את הפגיעה בחוק יסוד כבוד האדם, אך המדינה טוען שאין צורך מאחר ובחוק יסוד זה אין פסקת התגברות, ואין סעיף השריון.

בעניין ביקורת שיפוטית על הליך החקיקה:

יש סמכות לביהמ"ש לדון לפי נמרודי, נראה שלפי המבחנים של בייניש במגדלי העופות, לא נפל פגם באחד מן ההליכים לפי המדינה, שכן החוק עבר ב3 קריאות ברוב של 61, וניכר כי הוא היה שקוף לציבור, היה שוויון פורמלי, והזכות להשתתפות עמדה בפני כולם. בנוסף, נראה כי אף לפי סולברג בקוונטינסקי, ניתן מספיק זמן לכל חברי הכנסת לגבש עמדה לגבי החוק.

94

(1)

נהנתי לקרוא את המחברת, היא כתובה היטב

נספח: דפי טיוטה (מה שייכתב כאן לא ייבדק):

תשובה